ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН

Ўзбекистон тумани

2024 йил 5 сентябрь

Ўзбекистон туманлараро иқтисодий суди судьяси И.С.Турсунов, Ўзбекистон савдо-саноат палатаси Фарғона худудий бошқармасининг, палата аъзоси даъвогар "Bulut textile" масъулияти чекланган жамияти манфаатида, жавобгар "Иқболбек чорваси" фермер хўжалигидан 3014560 сўм асосий қарз ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича қўзғатилган ишни, соддалаштирилган тартибда кўриб чикиб, куйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Даъво аризадан кўринишича, "Bulut textile" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнларда — даъвогар деб юритилади) ва "Икболбек чорваси" фермер хўжалиги бундан буён матнларда — жавобгар деб юритилади) ўртасида 2022 йил 25 ноябрь кунида 172-сонли "Пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани етказиб бериш ҳамда харид қилиш бўйича фьючерс шартномаси тузилган бўлиб, ушбу шартномага асосан жавобгар даъвогарга пахта хом ашёси етказиб бериши, даъвогар етиштирилган махсулотларни қабул қилиш ва унинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олган.

Даъвогар томонидан жавобгар учун 2023 йил пахта хом ашёси етиштириш учун жами 6295038 сўмлик бўнак сифатида маҳсулотлар ва пул маблағлари ажратилганлиги, лекин 2023 йил пахта ҳосили йиғиштириш якуни етган бўлса-да, бирок жавобгар даъвогарга етказиб берилган маҳсулотлар кийматига мутаносиб равишда пахта хом ашёси топширмасдан келганлигини, 2024 йил 31 май ҳолатига 6295038 сўм қарздорлик вужудга келганлиги қайд этилган.

Шу сабабли, Ўзбекистон савдо саноат палатаси Фарғона худудий бошқармаси, даъвогар манфаатида судга даъво такдим этиб, жавобгардан 6295038 сўм асосий қарз ундиришни сўраган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнларда — Иқтисодий процессуал кодекси деб юритилади)нинг 203²-моддасига мувофик, агар даъвонинг баҳоси юридик шаҳсларга нисбатан - энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма бараваридан, якка тартибдаги тадбиркорларга нисбатан эса - беш бараваридан ошмаса, даъво аризалари бўйича ишлар соддалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чиқилиши лозим.

Иктисодий процессуал кодексининг 203⁴-моддасига асосан, жавобгар даъво аризаси юзасидан ёзма фикрини даъво аризасининг кўчирма нусхаси ўзига топширилган пайтдан эътиборан ўн беш кунлик муддатда судга ўзи асосланаётган ҳужжатлар ва далилларни илова қилган ҳолда тақдим этишга ҳақли.

Даъво аризасининг судга юборилиши ҳақида тегишли тарзда ҳабардор қилинган жавобгар томонидан даъво аризаси юзасидан ёзма фикр тақдим

этилмаганлиги даъво аризасини соддалаштирилган иш юритиш тартибида кўриб чикишга тўскинлик килмайди.

Соддалаштирилган иш юритиш тартибидаги иш даъво аризасини иш юритишга қабул қилиш ва иш қўзғатиш ҳақида ажрим чиқарилган кундан эътиборан йигирма кундан ошмаган муддатда даъво аризаси юзасидан ёзма фикрни, далилларни ҳамда бошқа ҳужжатларни тақдим этиш учун белгиланган муддат ўтганидан кейин судья томонидан якка тартибда кўриб чиқилади.

Суд соддалаштирилган иш юритиш тартибидаги ишни суд муҳокамасини ўтказмасдан, тарафларни чақиртирмасдан ва уларнинг тушунтиришларини эшитмасдан кўриб чиқади.

Даъво аризасининг судга юборилиши ҳақида тегишли тарзда ҳабардор қилинган жавобгар томонидан даъво аризаси юзасидан ёзма фикр тақдим этилмади.

Суд, даъво аризаси ва унга илова қилинган ишдаги ҳужжатларни, далилларни ўрганиб чиқиб, қуйидаги асосларга кўра, даъвони қаноатлантириш тўғрисида ҳал қилув қарори ҳабул қилишни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (бундан буён матнларда — Фуқаролик кодекси деб юритилади)нинг 8 ва 234-моддаларига асосан мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

ФКнинг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Фукаролик кодексининг 465-моддасига кўра, Контрактация шартномасига мувофик кишлок хўжалиги махсулотини етиштирувчи кишлок хўжалиги махсулотини кайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид киладиган шахсга — тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу махсулотни кабул килиш (кабул килиб туриш), унинг хакини шартлашилган муддатда муайян бахода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

Агар ушбу Кодексда бошқача тартиб белгиланган бўлмаса ёки у мажбурият моҳиятидан келиб чиқмаса, контрактация шартномасига нисбатан маҳсулот етказиб бериш шартномаси тўғрисидаги қоидалар, тегишли ҳолларда эса давлат эҳтиёжлари учун товарлар етказиб беришга доир давлат контракти тўғрисидаги қоидалар қўлланади.

Иш хужжатларидан аниқланишича, гарчи даъво аризада даъвогар тарафлар ўртасида 2022 йилда 25 ноябрь куни 172-сонли "Пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани етказиб бериш ҳамда харид қилиш бўйича фьючерс шартнома тузилганлигини қайд этган бўлсада, бирок судга шартнома нусхаси тақдим этилмаган.

Гарчанд даъвогар судга шартнома нусхасини такдим этмаган бўлмада, даъвогар томонидан жавобгарга пахта хом ашёси етиштириши учун ишончнома хамда 2023 йил 18 июль кунги 1283/-сонли хисоб фактурага кўра 4641280 сўмлик аммафос махсулоти,2023 йил 30 июнь кунги 793-сонли хисоб

фактурага кўра, 1653758,40 сўмлик уруғлик чигит жами 6295038 сўмлик махсулотлар етказиб берилган.

Бироқ жавобгар томонидан даъвогарга 2023 йилда пахта хом ашёси топширилмаган.

Бу холатда суд, даъвони асосли деб топиб, каноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддасига кўра, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилали.

Баён этилганларга кўра, суд даъвони қаноатлантиришни, даъвогар фойдасига жавобгардан 6295038 сўм асосий қарз ва 34000 сўм почта харажати ундиришни, Давлат бюджетига жавобгардан 340000 сўм давлат божи ундиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан, суд Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118,170, 176, 180, 186, 203²,203⁴,259-моддаларини қўллаб,

КАРОР КИЛДИ:

Даъво қаноатлантирилсин.

даъвогар "Bulut textile" масъулияти чекланган жамияти фойдасига, жавобгар "Иқболбек чорваси" фермер хўжалигидан 6295038 сўм асосий қарз ва 34000 сўм почта харажати ундирилсин.

Давлат бюджетига жавобгар "Иқболбек чорваси" фермер хўжалигидан 340 000 сўм давлат божи ундирилсин.

Xал қилув қарори қонуний кучга киргандан кейин ижро варақалари берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори устидан бир ойлик муддатда шу суд орқали Фарғона вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят бериш (протест келтириш) мумкин.

Раислик қилувчи

И.С.Турсунов

